

ימים לאומיים...

זו השנה הראשונה שלי בגן הדו- לשוני. כבר עם כניסתי לעבודה עלו בי כל מיני מחשבות, איך זה ייראה, מה שונה ומה דומה ממה שחוויתי עד עכשיו, חשבתי שאתקל במקרים "הרגילים" ואכן, מתחילת השנה וכמעט עד סופה הכול היה די דומה, למעט העובדה שאני מנהלת את הגן יחד עם נעימה, השותפה הערבייה שלי, ומכאן - שבגן שלנו מדברים בשתי שפות, חוגגים את החגים המוסלמיים והחגים היהודיים ולומדים להכיר אחד את התרבות של האחר.

כשהתקרבו אלינו הימים הלאומיים (יום האדמה, יום הזיכרון לשואה ולגבורה, יום העצמאות, יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ולנפגעי פעולות האיבה ויום הנכבה), התכנסנו לישיבה. צוות הגננות של שני הגנים, אני ונעימה מהטרומ- טרום פזית ואחלאם מגן הטרומ, ליאת המנהלת וניצה המדריכה הפדגוגית.

ניצה מחלקת לנו דף ובו היגדים לגבי הימים הלאומיים, הן של היהודים והן של המוסלמים שהוכרו על ידי מדינת ישראל. התבקשתי להתייחס להיגד הבא: "הורים בבית הספר או בגן שואלים מדוע בנם/ בתם צריכים לעמוד בזמן הצפירה ביום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ונפגעי פעולות האיבה..." אני מסיימת לקרוא את ההיגד בקול רם ועונה "אני לא מבינה למה הימים האלה כל כך מטרידים את כל מי ששותף בעשייה בגנים ובבית הספר, הרי הורה שרשם את ילדו ללמוד במסגרת דו לשונית יודע לאן הוא נכנס."

ליאת המנהלת עונה לי, ש"לא תמיד, לפעמים הם מעדיפים להתעלם ברגע ההרשמה מפרטים כאלה ואחרים, העיקר שהילד יילמד במוסד טוב".

"התשובה שלי להורה כזה תהיה מאוד ברורה, אנו מדברים על לחיות ביחד, על קבלת השונה, האחר, אנחנו לא בעמדת הזדהות, רק אמפתיה," אני עונה.

הישיבה נסתיימה ואני עדיין לא מבינה מה כל כך מטריד בימים הללו.

יום העצמאות מתקרב ואני ניגשת למחסן, להוציא חומרים. בדרך אני נכנסת לגן השכן שלי, "לגנוב" רעיונות. על לוח התוכן ערכה כמו זו שיש לי תמונות של שני ילדים, בן ובת אוחזים בדגל ישראל, אבל רגע... איפה הדגל? מצאתי! מנסה להציץ מבעד לפרחים שהודבקו עליו, עליהם נכתבו ברכות יפהפיות לרגל יום הולדתה של המדינה.

אני חוזרת לגן שלי, עומדת מול "לוח תוכן" ריק וחושבת: "גם אני צריכה להסתיר את הדגל שלי?" אני מתייעצת עם השותפה שלי, נעימה. "לי זה לא מפריע, אולי יהיו הורים שיהיה להם מה להגיד," היא אומרת. אני מביטה שוב בלוח הריק ומבינה את מה שהייתי צריכה להבין לפני חצי שעה: "אני לא מסתירה שום דגל! זה הדגל שלי, זו המדינה בה אני חיה, המדינה בה חיים כל ילדי הגן."

הלוח מקסים. שני ילדים, שני דגלים, מספר השנים, 64 מקושט בנייר צבעוני שילדי הגן הכינו, מתנה למדינה. ומעליהם לא פחות מעשר יונים לבנות, כי הרי זה מה שאנחנו רוצים, במיוחד אצלנו, שלום.

עם כל הגאווה הלאומית שהרגשתי באותו הרגע, אני ניגשת לסדר את "פינת הלאום", מפת ארץ ישראל בשתי שפות, תמונות של ראש הממשלה ונשיא המדינה, סמל המדינה ושרשרת דגלים. אני מוסיפה את הברכות שכתבנו על בלונים יחד עם הילדים, ועוזבת את הגן, ליום אחד של חופש. במשך כל הנסיעה חזרה הביתה, אני חושבת האם פעלתי נכון וככל שאני מתקדמת, מתחזקת בי התחושה, שאכן, טוב שעשיתי כך.

ביום רביעי, יומיים אחר כך, אני מגיעה אל הגן בבוקר, אושרית (הסייעת) ונעימה מספרות לי שאתמול בצהריים (יום שלישי) נערך אצלנו ביקור של מפקחת הגנים והאחראית על הסייעות וקיבלנו המון מחמאות על פינת הלאום. שוב אותה תחושה, פעלתי נכון.

יום העצמאות עבר ו"פינת הלאום" עדיין נמצאת בגן, לרגע לא חשבתי להוריד אותה מהקיר, אני מודה, לא התייעצתי עם אף אחד, אפילו לא עם נעימה, השותפה שלי.

יום שישי, שבוע אחרי יום העצמאות. אנחנו חוגגים יום הולדת לשני ילדים בגן. בתום יום ההולדת, הורי הילדים נשארים לדבר בינם לבין עצמם ואני מתפנה לשוחח עם אחת האימהות בחצר הגן. תוך כדי שהייה בחצר מגיע זוג הורים נוסף.

אנחנו נכנסים מהחצר, היום כמעט נגמר ורוב הילדים כבר הלכו הביתה. פזית, הגננת מהגן השכן קוראת לי, היא נסערת, "מה קרה, הכול בסדר?" אני שואלת. "לא ממש", היא עונה. "אני נמצאת בתוך חלל הגן ופתאום, נכנס אבא, אני לא מכירה אותו, אני רואה שהוא מחזיק ביד טוש, ניגש ל"פינת הלאום", ומתחיל לצייר על מפת המדינה. שאלתי אותו מה הוא עושה? "מצייר גבולות", הוא עונה. "בהתחלה לא הבנתי על אילו גבולות הוא מדבר, אולי המפה שלי ישנה", היא ממשיכה. "אילו גבולות?! גבולות 67!!!" הוא עונה, "המפה הזאת לא נכונה והילדים שלנו לומדים ממנה!"

היא משתפת אותי בתחושות שלה ומספרת שהייתה כל כך נסערת עד שהתחילה לרעוד. אני מבינה מיד, זה גיא, אבא של הילה. "אף אחד לא נוגע לנו בקירות הגן. זו מפת המדינה וככה פינת הלאום צריכה להיראות," פזית אומרת לגיא. "עכשיו בואי" היא מובילה אותי לכיוון הגן שלי, אני מתבוננת על המפה המומה, גם אצלנו גבולות המדינה השתנו...

אנחנו מחכות שאחרון הילדים יעזוב את הגן ואז פזית, עדיין נסערת מעצם המעשה, מתקשרת לניצה, המדריכה הפדגוגית. הנייד שלה על רמקול. "אני לא יכולה לדבר כרגע, תתקשרי בעוד כחצי שעה."

שוב בדרך הביתה. מנסה להבין מה קרה כרגע בגן. כנראה שאני לא מספיק בקיאה בגיאוגרפיה. אני מגיעה הביתה ומדליקה את המחשב, אני מקלידה בגוגל "גבולות 67". אני חייבת לקרוא קצת, להבין.

בשעה 14:00, אני מקבלת טלפון מליאת המנהלת. "התקשרתי להתנצל," היא אומרת, "הבנתי שכולכן נסערת, אז דעי לך שניצה [המדריכה] פנתה אליי, הבנתי מה קרה בגן ואני באמת מתנצלת אם מישהי מכן נפגעה. דיברתי גם עם גיא. הוא מוסר שהוא שותף להתנצלות." "קודם כל, תודה" אני אומרת. "לא נפגעת, אין לי בעיה עם דעותיו של כל אדם, הבעיה שלי היא עם המעשה עצמו. היום זו "פינת לאום" ומחר זו יכולה להיות פינה אחרת, שלא מוצא חן בעיניו המסר שהיא מעבירה".

"כן, אבל צריך גם להבין שצריך להציג את האמת בפני הילדים, המפה היא כלי לימוד," היא עונה לי. "במידה שיהיה אישור מהפיקוח להחליף את המפה, נעשה את זה, אבל עד אז, קיבלנו הוראה ברורה שפינת הלאום צריכה להישאר עם התכנים שכרגע מוצגים בה," אני משיבה. סיימנו את השיחה.

ביום ראשון בבוקר, אני נכנסת לגן ומספרת לנעימה על השתלשלות האירועים ביום שישי האחרון. היא לא מביעה דעה. כבר יש מתח והיום עוד לא התחיל.

לא חולפות חמש דקות וגיא בפתח עם הילה. "בוקר טוב" אני פונה אליהם. "התקשרתי אלייך ביום שישי ולא ענית. רציתי להתנצל," אמר.

"זה בסדר," אני אומרת, מקווה לא להיסחף לשיחה. "צריך להבין," הוא ממשיך, "שאם אנחנו מתעלמים מהגבולות הללו, אנחנו מתעלמים מהפלשתינים." אני מסכמת, "כרגע, זו המפה

המאושרת לנו על ידי משרד החינוך. אם התקבל אישור אחר, נחליף את המפה, ואם יש למישהו השגות לגבי זה, יהיה צורך לדון בנושא בדרגים המתאימים." הוא נפרד מהילה ועוזב את הגן. חשבתי שזה נגמר.

בצהריים, אתי (הסייעת המשלימה) קוראת לי ומספרת ששמעה את נעימה ואמאל (גנת משלימה ערבייה) מדברות ביניהן במטבח על האירוע, ומביעות תמיכה במעשה של גיא. היא מספרת את הדבר גם לפזית (הגנת בגן הסמוך) פזית קוראת לי ומבקשת שנדבר, בנפרד, כל אחת עם השותפה שלה כדי להפסיק את כדור השלג הזה שמתגלגל אצלנו בגן. אני ניגשת לנעימה ומספרת ששמעתי מאתי על השיחה שלה ושל אמאל. היא מתגוננת, "רק אמרתי ש..." אני לא שופטת אותך על הדברים שאמרת, פשוט חשבנו על זה, אני ופזית, (הרגשתי סמכותית) שכדאי שמרגע זה לא נדבר על מה שקרה ולא ניתן לאירוע מהסוג הזה להשפיע על האווירה בגן ובמיוחד על היחסים בצוות.

לא דיברנו על זה שוב.

עכשיו אני מבינה למה הימים האלה מטרידים את כולם.

יום שלישי, (יומיים אחרי) אני עדיין מתלבטת האם ההחלטה והבקשה מהבנות הערביות לא לדבר על מה שאירע הייתה נכונה? אולי הייתי צריכה להתעלם מאותה שיחה שניהלו ביניהן במטבח? הרי מותר להן להביע את דעתן! אולי דווקא הייתי צריכה לדבר עם נעימה ולשאול לדעתה? ומה אם מקרה דומה ייקרה גם בשנה הבאה...?

הפעם אני לא בטוחה... פעלתי נכון???